

ἙΠΕΙΡΩΤΙΚῆ ἙΣΤΙΑ

ΒΡΑΒΕΙΟΝ
ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ

ΕΤΟΣ (ΜΓ')

ΔΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΙΩΑΝΝΙΝΑ

Διατελέσαντες Διευθυντές
1952 - 54

† ΕΥ. Α. ΦΑΚΑΤΣΕΛΗΣ
1952 - 1973

† ΜΙΧ. ΧΑΡ. ΜΑΝΟΣ
1956 - 1991

† ΔΗΜ. Γ. ΚΟΚΚΙΝΟΣ
1986

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΗΜΟΣΘ. ΚΟΚΚΙΝΟΣ

ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗ ΕΣΤΙΑ

ΕΝ ΙΩΑΝΝΙΝΟΙΣ
Ίδιοκτησία - Έκδοσις - Διεύθυνσις
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ ΚΟΚΚΙΝΟΣ

ΕΠΗΤΡΟΗ ΕΠΗΜΕΛΕΙΑΣ ΥΛΗΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Μ. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ
ΝΙΚΟΣ ΤΕΝΤΑΣ
ΚΩΝ. ΦΩΤΟΠΟΥΛΟΣ
ΓΙΩΤΑ ΠΑΡΘΕΝΙΟΥ

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ (Έτησια)

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΔΡΧ. 2500

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ΔΟΛ. 40

ΤΙΜΗ ΤΕΥΧΟΥΣ ΔΡΧ. 500

ΑΝΤΙΣΤΕΛΛΟΝΤΑ ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΕΠΗΤΡΟΗΣ

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΑΝΔΡΩΝΗΣ (Αθήνα)
ΧΡΥΣ. ΖΙΤΣΑΙΑ (Θεσσαλονίκη)
ΜΑΡΙΑ ΜΙΧΑΗΛ-ΔΕΔΕ (Αθήνα)
ΚΩΣΤΑΣ ΝΙΚΑΣ (Νεάπολις Ίταλίας)
ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ ΖΑΔΕΣ (Αθήνα)
ΣΑΡΑΝΤΟΣ ΠΑΥΛΕΑΣ (Θεσσαλονίκη)
ΜΑΝΩΛΗΣ ΠΡΑΤΣΙΚΑΣ (Πάτρα)
ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΑΠΑΣΤΑΜΟΣ (Χαλκίδα)

Έμβάσματα "ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗ ΕΣΤΙΑ". Όδος Μελετίου Γεωγράφου 53 45 333 Ίωαννινα Τηλ. (0651) 26659

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελ.
Γεωργίου Δημ. Κόκκινου	Τό δάκρυ τής Θεάς Αθηνάς (κύριο άρθρο) 17
Μανώλη Πράτσικα	Ένα τροχαίο συμβάν (διήγημα) 19
Νίνας Κοκκαλίδου Ναχμίας	Πές στά δέντρα (Ποίημα) 22
Νίνας Κοκκαλίδου Ναχμίας	Ή πόλη (ποίηση) 22
Γεωργίου Μ. Οικονόμου	Ή αφαιρώ σημαίνει προσθέτω (δοκίμιο) 23
Ίωάννου Όρ. Καλογήρου	Ή ανάλεκτα (μελέτη) 25
Διονυσίου Ήνδρώνη	Μικροῦ μήκους ταινίες τοῦ '21 μεσογειακοῦ φεστιβάλ νέων κινηματογραφιστῶν (Τεχνοκριτική) 28
Γιώτας Παρθενίου	Ή Αλκιονίδες Λογοτεχνίας (άρθρο) 30
Διονυσίου Ήνδρώνη	Γιώργου Γιάννη εἰδῶλα (Βιβλιοκριτική) 31
Διονυσίου Ήνδρώνη	ΤΖ. Κοῦπερ, Λεξικό συμβόλων (Βιβλιοκριτική) 32

Ἡ ΠΡΩΤΙΚὴ Ἑστία

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΝ ΙΩΑΝΝΙΝΟΙΣ

ΒΡΑΒΕΙΟΝ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ

ΕΤ ΕΤΟΣ ΜΓ' ΜΑΡΤΙΟΣ ΑΠΡΙΛΙΟΣ 1994 * ΤΕΥΧΟΣ 482

Γεωργίου Δημοσθένους Κόκκινος

Συγκριτικῆς φιλολογίας

τῶν Πανεπιστημίων Προβηγκίας & Πονατιέ Γαλλίας

ΤΟ ΔΑΚΡΥ ΤΗΣ ΘΕΑΣ ΑΘΗΝΑΣ

Στὴ φρίκη τῶν πολέμων ὀρθώνεται τὸ μεγαλεῖο τῶν νέων δυνάμεων. Θυμούμαστε βιαστικά κάποια λόγια ποὺ ταξίδευαν στοὺς αἰῶνες καὶ ξανά παρευρισκόμεθα στὴ θυσία τοῦ σύγχρονου πνεύματος. Στὴν ἐκτέλεση ποὺ διευθύνουν οἱ ἐπιτελάρχες καθ' ὅσον, μικρὰ παιδιά, σήμερα δὲν πίστεψαν στὴ θρησκεία τοῦ χρήματος, μέσον συναλλαγῆς, μετρούμενον σὲ αἷμα θρήγους καὶ ἐρείπια....

Φωνὴ ἔμεινε ἡ ὄρασή σου Θεὰ Ἀθηνᾶ, λόγια πνιγμένα ἀπὸ ἀναρθρες κραυγῆς ποὺ σκεπάζουν καὶ τὴ τελευταία σου νότα καθ' ὅσον ἄδεις τὰ ἄσμα τῶν χαμένων ποιητῶν.

Ἔχουμε λοιπὸν ξεχάσει τὴν Ἱστορία καὶ βλασφημήσαμε στὰ μνήματα τῶν νεκρῶν.

Σὲ βλέπω Θεὰ νὰ ἵπτασαι πάνω ἀπ' τὰ βουλευτήρια τῶν πλανηταρχῶν καὶ μακρὰ ὅταν βλέπεις τὸ μέλλον νὰ φρίττεις ἀπὸ τὸν δεύτερον μεσαίωνα μελανότερον τοῦ πρώτου.

Ἐναγώνια ἡ φωνὴ σου ῥωτᾶ καὶ ἀναρωτιέται γιὰ τὸ τι θὰ ἦταν ψεῦδος καὶ τι ἀλήθεια, ὅταν στὸ ὄνομα τῆς δεύτερης ξεχνᾶμε τὴν

ιστορία άσχημονούντες στους τάφους τών όραματιστών τής άνθρωπό-
τητος.

Ναι λοιπόν, τό λίκνον τών πολιτισμών... κακοποιείται βάνουσα
άπό τόν "πολιτισμένο κόσμο" για νά φτάσουμε στα Όργουλικά ψεύδη
άποκαλώντας "Μακεδονία" ένα όμοίωμα Κράτους, τό εύρημα του
Γκλιγκόρφ, μέσα στο όποιο διακρίνομε ένα αντίκρησμα: Τά τάρταρα
του ΄Αδη. Μέ αυτό λοιπόν τόν τρόπον ώθειται ή Έλλάς, προς τόν τόπο
του μαρτυρίου της, καλώς προπαρασκευασμένου άπό τό "εύγενές και
δημοκρατικόν τουρκικόν έθνος", όταν οι ιθύνοντες του, χειροκροτού-
νται για τις γενοκτονίες, που διέπραξαν και συνεχίζουν νά εφαρμό-
ζουν, πιστώσ βέβαια κατά τά ήθη και έθιμα του πολιτισμού των.

Πέραν όλων αυτών, ή φωνή σου, Θεά τών δεδιογμένων στοχα-
στών, προσθέτει: "Ανθρωποι σκοταδιστές και όραματιστές του σύγ-
χρονου μεσαίωνα δείτε τις γλώσσες, που βρίθουν Έλληνικών λέξεων
και άνευ τούτων φανταστείτε της. Ίσως αυτές κάποτε νά εκλείψουν
διότι ή ώκεανία του Τζώρτζ Όργουελ είχε προβλέψει τήν γλώσσα που
θανατώνει τή ψυχή του ανθρώπου.

Αυτό άραγε, είν' ή αλήθεια; που έγκειται ή δημιουργία και πάνω
σε ποιά όράματα κτίστηκε το ανθρώπινο οικοδόμημα, που άσύστολα
ΣΕΙΣ ΓΚΡΕΜΙΖΕΤΕ;

Πώς και πότε χάνεται ή μνήμη όταν αυτή επανέρχεται, και άργά
ή γρήγορα ανατρέπει τυρανίες και σκοταδισμούς ;

Ύπάγετε καταραμένοι, καθ' όσον ΣΕΙΣ έπτύσατε εις τά μνήματα
τών άνθρωπιστών σας. Συρόμενοι θά είστε ές άει άπό τά δάκρυά μου,
που θά συναντήσουν αυτά τών Ούγκώ, του Γκαίτε, του Σέξπηρ, του
Ύρουσώ, του Άντερσεν του Δάντη και τόσων άλλων μορφών στις
όποιες δέν φτάνει πιά ό γδοϋπος τών κολαστηρίων σας".

Έτσι λοιπόν έδυσε ό ήλιος μαζί με τήν Άθηνά, περιμένοντας μία
άβέβαιη άνατολή.

Μανώλη Πράτσια

“Ένα τραχαίο συμβάν
(διήγημα)

Ήταν πέντε - δέκα κηλίδες κόκκινες που φάνηκαν... βράδυ. Άστρα. Φεγγάρι. Ή νύχτα είχε συγκαταβάση. Ήταν κάτι κι αυτό. “Ένας δρόμος, αυτοκίνητα. Θόρυβος. Διαβάσεις. Περαστικοί. Περίπτερα. Φωτισμένα. Τίποτα δέν έδειχνε σταθερό. “Όλα είχαν την κίνηση μέσα στο χῶρο. Πάνω στον χρόνο. ‘Ο Κ. κυτούσε. Οί εικόνες ήταν αυτοσχέδιες, δίχως έμπνευση. Είχαν σκληρότητα. Ή διαδοχή στην έντύπωση, έμοιαζε με τις κρυφές στιγμές τής μοναξιάς. “Όμως και ή μνήμη του έδειχνε τόν στεναγμό της.

Κάποτε είχε ένα παραλθόν. “Ένα χωρισμό. Πᾶνε χρόνια. Τώρα τόν θυμήθηκε. Ήταν ανάγκη;

— *Μάλιστα, Κύριε. Έτσι έγιναν τὰ πράγματα. Τότε.*

— *Καὶ τώρα εἶναι τὸ ἴδιο;*

Νόμιζε ότι τόν ερώτησαν. Ήταν έτοιμος ν’ ἀπαντήσει. ‘Ωστόσο ἐδῶ συμβαίνει ἐντελῶς τὸ ἀντίθετο. Αὐτὴ τὴν φορὰ εἶναι ἓνα δυστύχημα. Ή περίπτωση ἀξίζει τώρα διαφορετικὴ προσοχή.

Ή ἐκτίμηση πρέπει νὰ γίνεῖ ἀπὸ τοὺς εἰδικούς.

— *Κόκκινες κηλίδες πάνω στὸ δρόμο; Αἷμα;*

Εἶναι κάτι ποὺ θ’ ἀνησυχήσει πάρα πολλούς.

Ίσως συγκεντρωθεῖ καὶ ὁ κόσμος. Περίεργοι. Ἀργόσχολοι. Σίγουρα θὰ σταματήσῃ ἡ συγκοινωνία.

— *Τὶ εἶναι; Μήπως χτύπησε κανείς; ποὺ ἔγινε; Τὸν ἐπῆραν;*

“Επειτα τὸ αυτοκίνητο τῶν πρῶτων βοθητῶν, οἱ λευκὲς μπλουζὲς. Τὸ φορτίο. Οἱ σειρῆνες. Α. Τὶς ξέχασε τὶς σειρῆνες. Ἀκόμα καὶ τὸ 100. - Ἀνακρίσεις. Φωνές. Φασαρίες.

— *Θεέ μου, ψιθύρισε. Εἶναι ἀνάγκη νὰ γίνονται ἔτσι; Νὰ ταχτοποιοῦνται μ’ αὐτὸ τὸν τρόπο; Τόσο τυπικά.*

— *Πῶς λέγεσθε; Ποὺ γεννηθήκατε; Πόσο χρονῶν εἴσθε;*

Τι γνωρίζετε. Πῶς ἔγινε; Τὶ εἶδατε;

“Επρεπε νὰ τοὺς πεῖ τὴν ἀλήθεια. Ήταν ἀναγκασμένος.

‘Ορκίστηκε ... “Αρχισε, λοιπόν...

- "Όταν ήμουν παιδί, αγαπούσα... Μου ἄρεσε...
 — Δὲν μᾶς ἐνδιαφέρουν αὐτά.
 — "Όταν ήμουν νέος, λίγο πρὶν πάω στρατιώτης...
 — Ἐλᾶτε στὴν οὐσία. Κύριε. Μὴν μᾶς χασομερᾶτε...
 — "Όταν χώρισα.....
 — Δὲν μᾶς ἀπασχολοῦν αὐτά. Οἱ προσωπικὲς ἱστορίες εἶναι ἄσχετες μὲ τὴν ἀνάκριση.

Αὐτὲς οἱ κόκκινες κηλίδες. Αὐτὸ τὸ αἷμα. Πῶς ἔγιναν;
 Πῶς βρέθηκαν ἐκεῖ;

Ἔσεῖς τι ρόλο παίζετε σ' αὐτὴν τὴν ὑπόθεση;

— Μὰ ἐγὼ ... Ἦμουν ἓνας θεατής. Κοίταζα. Μόνο. Οἱ κόκκινες κηλίδες, αὐτὸ τὸ αἷμα ποὺ λέτε, φάνηκε ξαφνικά....

Στὴν ἀρχὴ νόμισα ὅτι κάρφωναν τὸ μέρος αὐτὸ τοῦ δρόμου. **Ναί.** Ἐπίτηδες. Ἴσως γιὰ ν' ἀνοίξουν κανένα λάκο. Μήπως χάλασε καμιὰ ὑπόγεια σωλήνα, κα-
νένας ὑπόνομος.... Ἐπειτα οὔτε πρόλαβα ἄν σκεφθῶ. Ἦρθε ὁ κόσμος, οἱ πε-
 ριέργοι κ.τ.λ. Καὶ τώρα βρίσκομαι κι' ἐγὼ ἀνακατεμένος. Νομίζω ὅτι αὐτὸ δὲν
 εἶναι σωστὸ.... Εἶμαι τελείως ἀμέτοχος σ' αὐτὴ τὴν ὑπόθεση.

Ὁ Κ. κυττοῦσε.... Ἦταν μία συνήθεια ποὺ τὸν χαρακτηρίζει ιδιαίτερα.
 Καὶ νομίζει πῶς ἔτσι ἔπρεπε ν' ἀπαντήσει. Οἱ ρυτίδες ἢ ὄψη, ἢ ζωὴ δηλαδὴ τὰ
 μεγάλα χρόνια - ὅλα ἔχουν τὴν ἐρμηιά τους.

— Ἀλήθεια; Ποιὸς τὸν ἐρώτησε; Ποιὸς εἶχε αὐτὸ τὸ δικαίωμα νὰ μπορεῖ νὰ
 νοιώθει τὰ σχήματα τῆς πίκρας;

ΑΔΥΝΑΤΟ.

Ὁ Κ. λοιπὸν ... Ὡστόσο ἡ ὥρα συνόδευε τὴν νύχτα. Ἐπίμονα. Μεθο-
 δικά. **ΗΓΓΥΗΜΕΝΑ.** Ἡ κίνηση στὸ δρόμο ἄρχισε νὰ ἐλλατώνεται. Τὰ ὄνειρα
 ἔβρισκαν τὶς ρίζες τῆς σιωπῆς. Τὰ σπίτια; Κλειστά ... Πλησίαζαν, ἔφτασαν δε-
 δηλωμένα τὰ μεσάνυχτα.

Ὅμως αὐτός; εἶχε τὸ θάρρος. Ἄν εἶχε τὴν τόλμη θὰ τοὺς ἔλεγε. **Ναί.** Ἀκόμα
 καὶ νὰ μὴν τὸν ρωτοῦσαν.

— **Ξέρετε.** Δὲν ήμουν τελείως ἀμέτοχος. Οὔτε εἶμαι ξένος σ' αὐτὴ τὴν ὑπόθεση.
 Ἄντίθετα. Τὴν ἔζησα. Τὴν ζῶ ἀκόμα. Ἐπειτα μοῦ ἀνήκει ὅλη αὐτὴ ἡ ἱστορία.
 Ἡ ἀρχὴ τῆς ήταν τόσο ὁμορφη. Ἡ μικρὴ τῆς διάρκεια εἶχε τὴν ἀνησυχία τῆς ἐ-
 ξομολόγησης. Ἀλλὰ τι ἄλλο, θέλετε - ἐπιθυμεῖτε - νὰ μάθετε; Φυσικὰ τὸ τέλος.
 Περιμένετε. Πρέπει νὰ δεῖξετε ὑπομονή. Εἶναι μιὰ περίπτωση μὲ σωστὲς ψυχο-
 λογημένες συνέπειες. Ὑπάρχει ἀκόμα ἡ ἀναζήτηση. Διατηρεῖται... Ἄ Ποτὲ
 δὲν σβήνει τ' ὄνειρο. Αὐτὸ εἶναι τὸ κέρδος. Ταξιδεύει. Συνέχεια. Πάντα. Μόνο
 οἱ τυχεροὶ δὲν πληρώνουν. Κι εἶμασθε, ὅλοι μας ὑπόλογοι. **Ναί.**

Καὶ συμμετέχουμε σ' αὐτὴν τὴν κλήρωση. Ὁ καθένας δίνει ὅτι μπορεῖ. Ὁ ἓνας
 τῆ σκέψη, ὁ ἄλλος τὴν ἁμαρτία, οἱ ἄγνωστοι προσφέρουν τὴ ζωὴ. Ἐτσι τελειώ-

νουν. 'Ακόμα έχουμε και την τρέλλα.

Δέν συμφωνείτε;

Καμιά απάντηση. 'Ο κ. Κ. λοιπόν... Σήκωσε τὰ μάτια. Λίγο. Καί περιμένε. "Ένα λόγο. Μιά βοήθεια από ένα φίθυρο. "Ένα κάποιο - αντίλαλο. Μιά συμπαράσταση. "Ένα αδελφό. Οί κόκκινες κηλίδες ήταν ακόμα εκεί. "Όμοια μ' άμιλητα, σφραγισμένα στόματα. 'Αναγκάστηκε πάλι νά χαμηλώσει τὰ μάτια. Αίμα; Ναι. Γιατί όχι;

"Αρχισαν νά άδυνατίζουν, νά σβήνουν τὰ φώτα. "Ένοιθε πώς έπρεπε ν' αντιδράσει, νά πει νά κάνει κάτι τὸ λογικό. Κάτι πού νά τὸν απαλλάξει άπ' τήν σκέψη. Προσάβησε νά σκηωθεί. Δέν μπόρεσε. Τὸν κράτησε ή πίκρα.

'Η άπόγνωση. Τώρα τελευταία τήν χρησιμοποιεί αὐτή τήν λέξη.

Είναι πολὺ κατάλληλη.

— Μάλιστα. Κύριε. Νομίζω ὅτι είναι ὁ μόνο λόγος πού ξεπερνάει τήν άπελπισία.

"Άλλωστε ή έποχή μας χρειάζεται τρομερή άκριβολογία σήμερα. "Έτσι δέν είναι; Μήπως δέν συμφωνείτε;

Κυττούσε με τίς ώρες τίς μικρές κηλίδες πάνω στο δρόμο.

'Η ματιά του είχε τήν δύναμη τής προσευχής. 'Αλλοίμονο. Μόνο αὐτό. "Έβλεπε διάφορα σχέδια, σχήματα. 'Η φαντασία του ἔδινε τήν ικανοποίηση. "Όμως τόσο προσωρινά. Στήν άρχή τὸ πιστεψε. Κάτι τὸ σωστό. Καί νόμιζε ὅτι ήταν ἔκει μπροστά ή δύση από μιὰ προσωπική ψευδαίσθηση, ἴσως από μιὰ μακρυνή σκέψη. 'Αρκούσε ὅμως ένα πέρασμα από ένα αυτοκίνητο, μιὰ ἐξάτιμηση κι ή λογική του ἔβρισκε πάλι τὰ μέτρα της. Τήν Μοίρα της... Πέρα... 'Έκει στά βαθεία ή νύχτα ἔδειχνε άνήσυχη... OXI.. OXI. Δέν ήταν γι' αὐτόν. Στήν περίπτωση αὐτή ὁ Κ. ήταν ένα θύμα. 'Όστόσο αὐτὸς κυτούσε ακόμα. Αὐτὸ ήταν τὸ μοναδικὸ του κατόρθωμα. Νά μπορεῖ νά κυττάζει. Νά σκέφτεται...

Μόλις χθές βράδυ. "Ένας χωρισμός....

Του ἔδωσαν ακόμα κι ένα μικρὸ τριαντάφυλλο. ΚΑΤΑΚΟΚΚΙΝΟ. Ο Κ., τὸ πήρε τότε. Τί νά ἔκανε; "Έπειτα ἔφυγε. "Έπειτα περπάτησε. "Έπειτα ἤρθε ἔδῳ, σ' αὐτὸ τὸ καφενεῖο. Δίπλα στο δρόμο. "Άνοιξε τήν πικραμένη χούφτα του χεριου, ἔλευθέρωσε τὸ λουλούδι.

Τὸ φυλλορόσησε καί πέταξε τὰ κομμάτια πάνω στήν γυαλιστερή ἄσφαλο.

- Πέντε - δέκα - εἴκοσι - ὅμοιες, δυστυχημένες, κατακόκκινες εἰκόνες. Αίμα; OXI. Τίποτα άπ' ὅλα αὐτά. Οὔτε φασαρίες, οὔτε φωνές. Καμμιὰ άνάκριση.

— 'Υπάρχουν πιὸ σοβαρὰ πράγματα σήμερα.

'Όστόσο αὐτὸς πιστεύει διαφορετικά.

Αὐτὰ τὰ μικρὰ σημάδια τὰ τόσα κατακόκκινα, είναι αίμα. Τὸ δικό του.

Καί τὰ λογαριάζει τόσα φύλλα, ή πίκρα, τὴν ή έρημιά, τόσο ή άπελπισία, τόσα τόσα Καί βρίσκει σωστὸ τὸν λογαριασμό ... 'Άλλά. Ξενύ-

χτησε. Ξαγρύπνησε. "Όμως κανείς δέν τόν έρώτησε. Ούτε πρόκειται... Κι' αὐτά περίπου εἶναι τὰ στοιχεῖα πού μᾶς ἔδωσε ἦταν ἀναγκασμένη - ἡ τροχαία ἔτσι γιά πρώτη ἐνημέρωση καί ὄχι φυσικά ὡς ἐπίσημη ἐπιβεβαίωση.

Ἐσὸς τὸ καυτό θέμα· δηλαδή οἱ διαδικασίες πού ἀφοροῦν κυρίως τὸ Κ. δέν προχωροῦν σωστά πρὸς αὐτὴν τὴν κατεύθυνση. Βρέθηκαν ἀρκετοὶ ἀπὸ τοὺς παρόντες πού ἔτυχε νὰ εἶναι μάρτυρες στὴν κάποια σκηνὴ καί πού δέν παραδέχθηκαν τίποτα καί ἀμφισβητοῦν ἀκόμα καί τώρα τὴν ἀλήθεια καί τὴν γνησιότητα αὐτῆς τῆς ἱστορίας.

Πρόκειται γιά ἐπινόηση καί φαντασιοπληξία τοῦ Κ. Τὸ ἰσχυρίζονται καί τὸ γελοιοποιοῦν ὁ καθένας μὲ τὸν τρόπο του.

"Όμως συνέχιζε νὰ φυλλοροεῖ τὸ τριαντάφυλλο - τὸ φαντάζονταν αὐτό - πάνω στὴν ἄσφαλτο κι εἶδε καί τὰ κατακόκκινα σημεῖα νὰ τοῦ ὑπενθυμίζουν τ' ἄλλα πρῶτα ἐυλόγημένα χρόνια. Ἐφυγε ὅταν ἐπέστρεψε στὴν ἱστορία μας ἦταν γέροντας. Κέρδισε - ἔκλεψε τὸ λέμε ἐμεῖς - κάποια στιγμή ἀπὸ τὶς ἀσχολίες του καί πῆγε στὸ γνωστό μας μέρος. Βρῆκε ἰσόπεδη διάβαση διαπλάτηνη καί φοβερὰ σκληρὴ κι ἀδιάφορη τὴν ὄψη τοῦ τοπίου.

Ἐπῆρε, ἔτσι αὐθόρμητα τὴν προκειμένη ἀπάντηση τῆς μοίρας του καί τὴν φύτεψε ὅμοια μὲ δεύτερο μικρὸ καί συμπαθητικότερο ἡλιοβασιλεμα στὰ στήθεια καί πάλι ἔφυγε. Ἀμετάκλητα καί χωρὶς δάκρυα παρακαλῶ.

Μαν. Πράταικας

Πὲς στὰ Δέντρα

Πὲς τὰ δέντρα νὰ μὴν ρίξουν τὰ κόκκινα φύλλα.

Νὰ μὲ περιμένουν.

Πὲς τοὺς πὼς θὰ ξεσκεπᾶσω τὰ μάτια μου καί .

θ' ἀπλώσω τὴν ποδιά μου.

Σὰ μητέρα θ' ἀποχαιρετήσω τὴν ὁμορφάδα.

Καί περιμένοντας τὴν γέννηση τῆς θυγατέρας μου

Τῆς Ἄνοιξης,

Θὰ περάσω τὸ χειμῶνα στὸ σπίτι.

Ἡ Πόλη

Κανείς δέν ἔμεινε στὴν πόλη.

Οὔτε σπῖτια, οὔτε αὐλές, οὔτε ἀνθρώποι,

παιγνίδια καί λουλούδια.

Οὔτε «ἐλεύθερες» στὶς πόρτες.

Παρθένες πίσω ἀπ' τὰ κεντητὰ κουρτινάκια.

Ἀκόμα καί τὸ βρέφος πού παρίστανε τὸ Χριστὸ

ἐγέρασε.

Μετακόμισε στὸ νεκροταφεῖο ἢ πολιτεία

κι ἡ καρδιά τὴ θύμησή της ὀλόκληρη,

ἀδύνατο νὰ βαστάξει.

Νίνα Κοκκαλίδου Ναχιμία

Γιώργου Μ. Οικονόμου

ΑΦΑΙΡΩ ΣΗΜΑΙΝΕΙ ΠΡΟΣΘΕΤΩ (Σκέψεις για τή δημιουργία)

Αὐτὸς ποὺ γράφει κι ἐκδίδει συνέχεια βιβλία, εἶναι ὑποπτος. Ὅποιος μιλάει συνεχῶς, συνήθως δὲν ἔχει τί νὰ πεῖ. Ἀπλῶς, παραμιλάει.

Ὅρισμένοι συγγραφεῖς χαρακτηρίζονται χεῖμαρροι τοῦ Λόγου. Δηλαδή, ἀκούραστοι στὸ νὰ μιλοῦν και νὰ γράφουν συνεχῶς. Δὲν ὑπάρχει, νομίζω, ἀντίρρηση κι ἐδῶ. Πρόκειται γιὰ κυριολεξία. Οἱ χεῖμαρροι μᾶς κατακλύζουν, πάντα, μὲ σκουπίδια.

Ὅσο πιὸ γνωστὸς εἶναι ὁ συγγραφέας, τόσο πιὸ ἀνεπαρκὴς ἀποδεικνύεται. Ἡ φλυαρία κάνει τὸν πιὸ δυνατὸ κρότο. Τὸ κοπάδι αἰφνιδιάζεται και ἀκολουθεῖ κουφὸ και τυφλό.

Ὅποιος θεᾶται τὰ πράγματα ἀπ' τὸ παράθυρο τοῦ σπιτιοῦ του, δὲ βλέπει τὸ σπουδαιότερο: Τὸ ἴδιο τὸ σπίτι του.

Γιὰ κάθε πράγμα, ὑπάρχει μιὰ ὀρισμένη ἀπόσταση γιὰ νὰ τὸ δεῖς. Τὸ πρόβλημα εἶναι νὰ τὴ βροῦμε.

Ἐνα πράγμα, δὲν εἶναι μόνον ἓνα πράγμα ἀπέναντί μου. Εἶναι κι ἓνα πράγμα μέσα μου.

Ἦναι ἀρκετοί, ποὺ ἐπιμένουν νὰ βλέπουν και νὰ ὀρίζουν μὲ τὰ μάτια. Τόσο τὸ χειρότερο γι αὐτούς. Οἱ συνέπειες εἶναι ὀλέθριες και ἀποκλειστικὰ δικές τους. Ἡ ὄρασή τους ἐξαντλεῖται στὴν ἐπιφάνεια· στὴν πρώτη ἀφή.

Γιὰ νὰ ἰδεῖς, πρέπει νὰ κοιτάξεις. Μά, γιὰ νὰ καταλάβεις, πρέπει νὰ διεισδύσεις ἐντός. Νὰ τυφλωθεῖς.

Ἡ φωτογραφικὴ ἀναπαράσταση τοῦ πράγματος, ἀφήνει ἀπ' ἔξω τὸ ἴδιο τὸ πράγμα. Ἡ οὐσία διαδραματίζεται κάτω ἀπ' τὸν ὀρίζοντά της. Ἐὰν ὁ ἄνθρωπος εἶχε σταματήσει στὸ «Ρεαλισμὸ», δὲ θὰ ὑπῆρχε ἡ Μουσικὴ του.

Ἀφαιρῶ, στὴν Τέχνη, σημαίνει προσθέτω.

Στὴν Τέχνη ποὺ ὑπαινίσσεται, ὁ θεατὴς καλεῖται νὰ συγκροτήσει τὸ μῦθο ποὺ κρύβεται συνεχῶς. Ἔτσι, ὁ θεατὴς δὲν καταργεῖται. Συμμετέχει. Ἡ Τέχνη πρέπει νὰ κινεῖ τὴν ἀναζήτηση. Ἡ ἀναζήτηση κινεῖ τὸν ἄνθρωπο. Ἡ ἴδια ἢ συγκίνηση εἶναι ὑπαινιγμός. Γιὰ νὰ ἐπισημάνουμε τὴν αἰτία της, πρέπει νὰ σκεφτοῦμε. Δηλαδή, νὰ κινηθοῦμε.

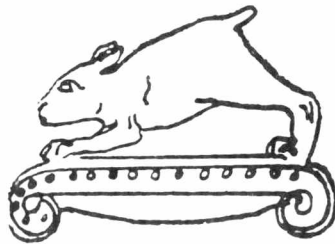
Δὲν ὑπάρχει μέγιστος καλλιτέχνης. Ὁ μέγιστος καλλιτέχνης δὲν πρόκειται νὰ παρουσιαστῆ ποτέ. Θ' ἀναμένεται συνεχῶς. Ἡ Τέχνη δὲν ἔχει ὄρια καὶ δὲν ἐξαντλεῖται ποτέ.

Ὅ,τι ζητεῖται πάντα, συνεχῶς θὰ καταζητεῖται. Ὁ «μῦθος» αἰωρεῖται ἐπέκεινα τοῦ μύθου του.

Ὅταν ἐξαντληθοῦν οἱ δρόμοι καὶ τὰ λάθη, ἀρχίζει νὰ διαφαίνεται ὁ Δρόμος. Ἡ Τέχνη ἀποκαθαίρεται· ἀπογίνεται μοναξιά. Τὸ πνεῦμα ξεπερνᾷ τὰ σύνορα καὶ ἀνιχνεύει τὸ μοναδικό. Ἀκούγεται, πλέον, ἡ Μουσικὴ του. Τὸ ἔργο Τέχνης ἀναπνέει μόνο τὴν ἀναπνοή του. Εἶναι, προπάντων, ὁ ἑαυτός του.

Δὲν ὑπάρχει ἄλλη ἐλπίδα ἀπ' τὴν Τέχνη.

Γιῶργος Μ. Οἰκονόμου

ΙΩΑΝΝΟΥ ΟΡ. ΚΑΛΟΓΗΡΟΥ
Καθηγητοῦ Πανεπιστημίου

Α Ν Α Λ Ε Κ Τ Α *

(Ἀπὸ τὰ «Σύμμεικτα Πανεπιστημιακά Φιλολογικά» μου
στὴν «Ἑπειρωτικὴ Ἑστία» τῶν ἐτῶν 1987 - 1990)

Ἀπὸ τὸν δεῦτερο ποῦ μᾶς ἔδωκεν ἐπίσης ἔμπνευση γιὰ τὸ ἐγχείρημά μας αὐτό, τὸν Ἀρσένη Γεροντικό, μᾶς παρεκίνησεν ἐν προκειμένῳ εἰδικώτερα ἢ θαυμάσια ποιητικὴ μεταφραστικὴ του ἐπίδοσις καὶ στοῦ ἔργου τοῦ Μεγάλου Γερμανοῦ ποιητῆ Σίλλερ, συγκεκριμένα στὴν ἀπὸ τὴν ἐξοχώτερες "Μπαλλάντες" τοῦ τελευταίου τούτου, ἡ ὁποία ἐπιγράφεται "Ἡ μνάχη μὲ τὸν Δράκοντα". (Βλ. γιὰ τὸ ὅλο ἐν προκειμένῳ ἔργο τοῦ Ἀρσένη Γεροντικοῦ στὰ "Σύμμεικτα" μας τὴν "συνέχεια" στὴν "Ἑπειρωτικὴ Ἑστία" τεύχ. 447-448-449, Ἰούλ. - Αὐγ.-Σεπτέμβρ. 1989, σελ. 326 - 329). Αὐτὸ το μεγαλουργημα τοῦ Σίλλερ Σχετίζεται μὲ τὴν ἀργεγόνως ἑλληνικὴν ὑπάρξασαν, ὕστερα δὲ φυσιολογικῶς χριστιανικὴ γενόμενη καὶ ἑλληνικὴ βέβαια, καὶ ἔτσι ὀρθόδοξη, παραμείνασα Νήσο Ῥόδο. Αὐτὴ συνδέθηκε κατόπιν, κατὰ τὴν Φραγκοκρατία, καὶ μὲ δυτικὲς πνευματικὲς καὶ πολιτιστικὲς παραστάσεις καὶ ἐπιρροές, αἱ ὁποῖες, γιὰ τὸ ὑποβλητικὸ ῥωμαντικὸ στοιχεῖο τοῦ χαρακτήρα τους, ἐπεδέχοντο καὶ ποιητικὲς, ἐπικὲς καὶ λυρικὲς, ὅπως καὶ δραματικὲς διεργασίες, στὴ "μοῖρα" ἀναφερόμενες καὶ στὴ "Θεοδικία" καὶ αὐτὲς τελικὰ παραπέμπουσες καὶ καταλήγουσες. Τέτοιες δὲ ἀκριβῶς ἀναφορὲς καὶ διεργασίες κάνει στοῦ ποίημά του

* Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο.

ἐκείνο, στή "μάχη με τὸν Δράκοντα", ὁ στό ὄλο του ποιητικὸ ἔργο ἀπαράμιλλος στὰ σχετικὰ μετὰ ζητήματα αὐτὰ παρουσιαζόμενος Σίλλερ.

Ἡ κατὰ τις ὡς ἀνωτέρω πλευρὲς στό ποίημα ἐνασχόλησις τόσο τοῦ δημιουργοῦ του, τοῦ Σίλλερ, ὅσο καὶ τοῦ σὲ φρεσκαριαμένο "δεύτερο χέρι" προσφέροντας αὐτό, στὰ ἑλληνικά, δικοῦ μας μεταφραστοῦ, μᾶς ὠδήγησεν ἐπίσης στήν ὅλη γιὰ τὴν Βόρειο Ἡπειρο "μπαλλαντική" ἐτούτη προσπάθειά μας - πές, ἂν θέλῃς καὶ "πετριά" μας. Αὐτὸ ἐγίνε βέβαια μὲ ἓνα κατάμαυρα μακρινὸ καὶ πολὺ "τεθλασμένο", ἐπίπνο γιὰ τοὺς ἀναγνώστες εὐκόλοι σχετικῶς γιὰ μένα, συνειρμικὸ, καταστρωμὸ τῆς "ὑλης". Γιὰ τὸ ὄλο ἐγχείρημά μας ἡμεῖς θέλουμε νὰ πιστεύουμε ὅτι βρίσκει σ' αὐτὸ καλὰ τὴ θέση του τὸ σχετικὸ μετὰ τὴν Βόρειο Ἡπειρο θέμα. Ἐνας πρὸς τὴν ἀνωτέρω κατεύθυνση στοχαστικὸς μετὰ τὴν Βόρειο Ἡπειρο "παράλληλισμός" ταιριάζει ἐδῶ πολὺ. Εἶναι, πράγματι, ἓνας ρεαλιστικὸς παράλληλισμός προσφυῆς γιὰ κρίσεις, συγκρίσεις καὶ προσδοκίες, ἀναφορικὰ μετὰ πολλὰ ἀπὸ τα σύγχρονα, ἀνάλογα καὶ ἐπίκαιρα, που σχετίζονται μετὰ τὴν Βόρειο Ἡπειρο καὶ τὰ παθήματά της.¹ Καὶ αὕτη εἶναι ἐπὶ αἰῶνες ἀδικημένος ἀπὸ τὴν μοῖρα. Βρίσκεται ὕστερα ἀπὸ τὴν Τουρκοκρατία περιζωμένη πάντοτε - κατὰ τὴν ἱστορικὴ τῶν χρόνων ροῆ - ἀπὸ μιὰ πολὺπλευρῆ ἀνέλεη σκληρῆ "Φραγκοκρατία". γιὰτί, ἀσφαλῶς, δὲν εἶναι οἱ "Ἀλβανοὶ" μόνον ἐκεῖνοι ποὺ "φταίνε" γιὰ τὶς κακοτυχίες της καὶ τὶς συμφορὲς της. Ἡ κατὰ γενικώτερη, ἔννοια καὶ μετὰ πολὺπλευρῆ σημασία Φραγκοκρατία εἶναι ὁ οὐσιαστικὸς παράγοντας, ποὺ στέρησε ἀπὸ τὴν Βόρειο Ἡπειρο - κατὰ τὶς διαρρεύσασες πολυκύμαντες ὀκτῶ τελευταῖες δεκαετίες κυρίως - τὸ φῶς καὶ τὸν ἀέρα τῆς ἐλεύθερης ζωῆς, ποὺ εἶναι καὶ τὸ βασικότερο (ἢ ἐλεύθερη ζωὴ, ἢ ἐλευθερία) γιὰ τὴν ὑπαρξὴ καὶ τὴν

1 Θρυλὸς γιὰ Δράκους, οἱ ὅποιοι ἀπηχοῦν βέβαια παντοειδῆ δεινὰ καὶ παθήματα τῶν ἀνθρώπων περασμένων μακρυνῶν - ἢ καὶ νεωτερῶν καὶ νεωπάτων, καθ' ἡμᾶς - ἐποχῶν, ἔχουμε καὶ γιὰ τὴν Βόρειο Ἡπειρο. Βλ. στό Δελτίο "Ἡπειρωτικὴ Ἐταιρεία" τῶν Ἀθηνῶν, τεύχ. 181, Ὀκτώβρ. 1991, σελ. 530 - 531 καὶ 544, τὸ Λαογραφικὸ Σημείωμα τοῦ ἀειμνήστου Βασ. Μπάρρα (συμπληρώνοντας καὶ ὀλοκληρώνοντας παλαιότερο ἀνάλογο Σημείωμα τοῦ Ἀλεξ. Μαμοπούλου), Ὁ Δράκος τοῦ Μεσοποτάμου - Δελβίνου. Τὸ σημεῖωμα τοῦτο τελειώνει (σελ. 544) μετὰ τὸν ἐξῆς σχετικὸν κάπως καὶ μετὰ τὰ δικὰ μου στό κείμενο ἐδῶ περὶ γενικωτέρων δεινῶν τῆς Βορείου Ἡείρου - συμπερασματικῶν στοχασμῶν: "Εἶναι δύσκολον νὰ ἐξηγήσουμε σὲ ποιῆς θεομηνίες ἢ κοινωνικὲς ἀναταραχὲς που - κατὰ τὴν διαδρομὴν τῶν αἰῶνων ἢ χιλιετηρίδων - ἐπέρασεν ὁ κόσμος κατὰ τοὺς δισεχτοὺς ἐκεῖνους χρόνους, ἀναφέρονται οἱ θρυλοὶ οὗτοι...".

ανάδειξη του ανθρώπου, έτσι δε και για την γενικώτερη πρόοδο και την ολοκληρωμένη ανθρωπιά. "Όλα έγιναν - και γίνονται - σε βάρος της Βορείου Ήπειρου, ύστερα από μεσολαβήσασες λαμπρές νικηφόρες ελληνικές φωτοχυσίες, όλα επισυμβαίνουν ύστερα από με κατάπληξι και άσυγκράτητο ένθουσιασμό από τους άλλους - από τους "ξένους" - παρακολουθηθέντας, ζωογόνους και έμψυχωτικούς για όλους, καταυγασμούς γενικής ελληνικής εύψυχίας - και όμοψυχίας - και έπάξια έτσι αποκτώμενης πολύτιμης έλευθερίας.

Να όμως πού ή Βόρειος Ήπειρος, ό ιερός εκείνος τόπος όλων των θαυμασίων, των και παγκοσμίας - τότε - άποθαυμαζομένων και έξυμνουμένων, ελληνικών ήρωϊσμών του 1940 - 41, δίνει ακόμα μέχρι σήμερα την μάχη με τον δράκοντα - και με την "πολυκέφαλη λερναία Ύδρα" να πής, πάλι μέσα είσαι - συνεχίζει την πάλη με το κακό πνεύμα - με τον "καταραμμένος όφι" της φυλλάδας του Μεγαλέξαντρου - κάνει και τώρα ή Βόρειος Ήπειρος, και ή Ελλάδα μαζί, την άνιση, όπως τότε, αντιπαράθεση με το κατά την αρχαία περι δαιμόνων αντίληψη, την και στη Βίβλο παρουσιαζόμενη, "μεσημβρινό δαιμόνιο" (βλ. Ψαλμ. του Δαυίδ 90, στίχ. 6), την ιδιαίτερη βλαπτική εκείνη καταστροφική δύναμη που παρουσιάζεται στο καταμεσήμερο του καλοκαιριού και κατακαίει τα πάντα, με τα παντοειδή δηλαδή στην περίπτωσή μας τώρα, όπως και στο παρελθόν.

"Ένα σχεδιάγραμμα και άλλότρια συμφέροντα.

(συνεχίζεται)

ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΣ

Διονύσιος Ανδρώνης
Καθ. Κινηματογράφου
Παν/μίου Προβηγκίας

ΟΙ ΜΙΚΡΟΥ ΜΗΚΟΥΣ ΤΑΙΝΙΕΣ ΤΟΥ 1ου ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΟΥ ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΝΕΩΝ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΣΤΩΝ ΛΑΡΙΣΑ, 12 - 14 Μαρτίου 1993 *

Ο Ισπανός σκηνοθέτης Guillermo GROIZARD παρουσίασε την ταινία «Διάσρημοι στον αέρα» την ίδια μέρα. Συνδυάζοντας την παρωδία, τη σάτιρα, το musical και το cult, ο σκηνοθέτης αναφέρθηκε στον κινηματογράφο του Almodovar χρησιμοποιώντας το έλαφρύ πορνογραφικό πρόσχημα και τη θεματική της διασημότητας. Μέσα από τη ρηχή τηλεοπτική αισθητική της, η ταινία αναπαράγει τον kitch καρικατουρισμό του Almodovar. Υπάρχει όμως μία χορογραφική séquence που μπορεί να θεωρηθεί σαν ένα όλοκληρωμένο video - clip. Είναι τραβηγμένη στο δρόμο ανάμεσα σε άνυποπτους διαβάτες και φανερώνει μία καταπληκτική δεξιοτεχνία. Η ταινία μοιράστηκε το βραβείο των δημοσιογράφων μαζί με το «Γάμο» που προβλήθηκε αμέσως μετά.

«Ο Γάμος» (La Noce) των γάλλων Joëlle BOUVIER και Régis OBADIA είχε δυνατό έρωτικό παλμό και συνδύαζε την έξαψη, τη χορογραφία, τη πυρομανία, το θέαμα των γυναικείων κορμιών που χορεύουν μπροστά σε διαφορετικά πυρπολούμενα σκηνικά είναι τόσο έκστατο που οι κινήσεις της camera περιγράφουν με δέος θαρρείς τη περίεργη αυτή ιεροτελεστία.

«Το νεκροταφείο» (Le Pré aux Bernaches) του γάλλου Christophe PREDIGNAC ήταν μία από τις πρώτες ταινίες της επόμενης μέρας και άποκτησε μία διάκριση από την Έταιρεία Ελλήνων Σκηνοθετών. Μέσα σ' ένα μεσαιωνικό χρονολογικό πλαίσιο ο σκηνοθέτης περιγράφει το σκληρό αγώνα για επιβίωση μίας ομάδα χωρικών. Η σιωπή του νεκροταφείου, δηλαδή του κάμπου, που τους περιτριγυρίζει διακόπτεται μόνο από τους θορύβους των αγροτικών εργαλείων και τις κραυγές των λιμοκτονούντων. Η ποίηση που διακατέχει την ταινία είναι γεμάτη λυρισμό αλλά και σκληρότητα.

* Συνέχεια από το προηγούμενο.

«'Ο άνθρωπος που έσπαζε πέτρες» (Le casseur de pierres) του Τυνήσιου Mohamed ZRAN διηγείται μία αληθινή, θα μπορούσαμε να πούμε, ιστορία με ήρωα έναν Άραβα μετανάστη που αποφασίζει να ζητήσει εργασία στον ευρωπαϊκό «παράδεισο». 'Η πραγματικότητα των γεγονότων απαιτεί μία ρεαλιστική γραφή και γι' αυτό ο σκηνοθέτης έπωφελείται για να παρουσιάσει την αληθινή μιζέρια, αυτή που είναι αναπόφευκτη και ακατανίκητη. 'Ο ρεαλισμός της ταινίας έγκειται στο ότι παρουσιάζει μία μαρτυρία για τη ζωή στην Άραβική επαρχία, μία μαρτυρία υπό μορφή μυθοπλασίας.

'Η ελληνίδα σκηνοθέτης Νόρα ΣΑΒΟΥΛΙΔΟΥ είναι ήδη γνωστή για τη σημαντική συνεισφορά της στον ελληνικό πειραματικό κινηματογράφο. Την ίδια μέρα μάς παρουσίασε την ταινία της «Φαντασία» και απέσπασε τιμητικές μνείες τόσο από την επιτροπή των δημοσιογράφων όσο και από την επίσημη κριτική επιτροπή του Φεστιβάλ. Διαθέτοντας ένα ποιητικό κείμενο και μία άχνη φωτογραφία, η σκηνοθέτης δημιουργεί μία «φαντασματική» ατμόσφαιρα ισάξια ενός Edgar Allan POE. Σιγά - σιγά ή παλίρροια των έντυπώσεων υποχωρεί και απομένει μόνο μία γλυκιά αίσθηση του χρόνου. 'Η ταινία διακατέχεται από ένα γυναικείο έρωτισμό.

«Οί αντίπαλοι» (Fierrot le Pou) του γάλλου Mathieu KASSOVITZ ήτανε ένα πρωτότυπο έργο ως προς τον τρόπο με τον οποίο αναθεώρησε τα προϋπάρχοντα gag με θέμα το basket. Οί ήρωες πρόκειται να σμιξουν άφου έπαναλάβουν τις ίδιες γκάφες.

'Η «'Υπαιθρια αγορά εικόπων» του Ισπανού David REZNAK είναι μία αληθινή περιπλάνηση της camera πάνω από κειμήλια που πουλιούνται σε τιμές εύκαιράς στην κυριακάτικη λαϊκή αγορά της Μαδρίτης. 'Η άσπρόμαυρη φωτογραφία περισυλέγει ντοκουμέντα παληών, θα έλεγες, έποχών. 'Η έντονη κίνηση του φακού καταγράφει μία μεγάλη ποσότητα αντικειμένων με μία άφέλεια ανάλογη μ' εκείνη των έρασιτεχνών κινηματογραφιστών.

Βέβαια, οί ταινίες αυτές ανταποκρίνονται σ' ένα άπαραιτήτως οί σημαντικότερες αλλά οί πιό αντιπροσωπευτικές. Το κείμενο αυτό δέν είναι πλήρες αλλά ούτε και θα μπορούσε να 'ναι. Οί δημιουργοί για τους οποίους θα πρέπει να προσθέσω ότι έτυχε και σε μένα να επιλέξω όρισμένες ταινίες που είδα σε διάφορα γαλλικό φεστιβάλ δέν μπορώ να μιλήσω λόγω του χώρου άς με συγχωρέσουνε αλλά πιστεύω ότι μία καινούργια εύκαιρία θα παρουσιαστέι στις έπόμενες διοργανώσεις. Θα εύχηθώ και στα έπόμενα χρόνια να γνωρίσουμε καλύτερα το πνεύμα της άλληλοβοήθειας και της συνεργασίας.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ

ΑΛΚΥΟΝΙΔΕΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ 12 - 14 ΦΕΒΡΑΡΗ 1993

ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΚΟΡΙΝΘΟΥ

Υπό την αιγίδα του Νομάρχη Κορινθίων κ. Χρίστον Λαδιά

Για όγδοο χρονιά τὸ τριήμερο « Ἀλκυονίδες Λογοτεχνίας » δίνει τὴν παρουσία του, ἀφήνει τὰ ἴχνη του στὰ πνευματικὰ καὶ πολιτικὰ δρώμενα τῆς ἐποχῆς του.

Ἡ ἐπιλογὴ θεμάτων ἀνάπτυξης καὶ προσέγγισης τῶν φετεινῶν Ἀλκυονίδων, μᾶς ἐπιβάλλει νὰ ὁμολογήσουμε πὼς οἱ πνευματικοὶ ἄνθρωποι καὶ ἔχουν ἐπίγνωση τῶν κρίσιμων στιγμῶν ποὺ διέρχεται ἡ χώρα μας, ἀλλὰ καὶ συναίσθηση τῶν εὐθυνῶν τοὺς.

Θέματα ποὺ ἀπασχόλησαν τὸ συμπόσιο:

Θρακικὴ Λογοτεχνία, Θωράκιση τῆς Θράκης, Θρακιώτικη Λαογραφία, Ὀδοιπορικὸ στὸν ἄγνωστο Ἑλληνισμό, Ὀδοιπορικὸ στὸ Ἑλληνόφωνο χωριὸ Χαμιντιέ τῆς Συρίας. Ἀκόμη ἡ ἀειθαλὴς βλάβσηση τοῦ Μικρασιατικοῦ Ἑλληνισμοῦ. Ἡ ξεριζωμένη μάνα καὶ τὸ προσφυγόπουλο, Κωστῆς Παλαμᾶς. Ἡ συνείδηση τῆς ἱστορικῆς διάρκειας τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Τὴν πρώτη ἡμέρα.

Τόσο ὁ φιλόλογος ποιητῆς Θανάσης Μουσόπουλος ἀπὸ τὴν Ξάνθη, ποὺ ἀναφέρθηκε στὴ Θρακικὴ Λογοτεχνία, μὲ ἰδιαίτερη ἀναφορὰ στὴν Ἐφη Πανθελήνου, ὅσο καὶ ὁ ἐκπαιδευτικὸς λαογράφος Πασχάλης Κοντὸς ἀπὸ τὸ Διδυμότειχο, ποὺ ἀναφέρθηκε στὴ Θρακιώτικη λαογραφία, συνέβαλαν στὸ νὰ νοιώσουμε κοινωνοὶ «Θωράκισης τῆς Θράκης».

Ἀνεξίτηλα τὰ ἴχνη τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ὅπως τὰ κατέγραψε καὶ ἀποθανάτισε σὲ διαφάνειες ὁ ἱστορικὸς ἀρχαιολόγος Ἐπαμεινώνδας Βρανόπουλος σ' ἕνα του « Ὀδοιπορικὸ στὸν ἄγνωστο Ἑλληνισμό », διαπέρασαν τὴ σκέψη καὶ τὴν καρδιά μας.

Οἱ ἀναφορὲς τοῦ Κρητικοῦ - Ἐρευνητῆ Δημ. Μανωλεσάκη, σκηνοθέτη τοῦ Ντοκυμαντέρ « Ὀδοιπορικὸ στὸ Ἑλληνόφωνο χωριὸ Χαμιντιέ τῆς Συρίας », ἀλλὰ καὶ οἱ ἀναφορὲς τοῦ Πρέσβη Κ. Χιδίρογλου, ἦταν μία ἀκόμη συμβολὴ στὸ νὰ γνωρίσουμε τὸ Ἑλληνόφωνο στοιχεῖο, ὅπου καὶ ὅπως ἐπέζησε στὸ χρόνο.

Ἡ Ἰφιγένεια Χρυσοχοῦ στὴν περιήγησή της, ὄντως στὴν « Ἀειθαλὴ βλάβσηση τοῦ Μικρασιατικοῦ Ἑλληνισμοῦ », ἡ Γιώτα Παρθενίου στὸ ἀφιέρωμα - Κωστῆς Παλαμᾶς, πενήντα χρόνια ἀπὸ τὸ θάνατό του - ἡ Φραντζέσκα Ἰακωβίδη ποὺ διάβασε ἀποσπάσματα ἀπὸ τὸ βιβλίο τῆς Λιλῆς Ἰακωβίδη « Κωστῆς Παλαμᾶς. Ἡ ἔξοδος ». Οἱ ἀπαγγελίες ἀπὸ μέλη τῶν Ἀλκυονίδων ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὴ Μαρούλα Ρῶτα, ὁ χαιρετισμὸς τοῦ Ἀντιδη-

μάρχου Μεσολογγίου κ. Ἀριστείδη Καβάγια, ἔκλεισαν τὴ θεματικὴ ἐνότητα «Ὀδοιπορικὸ στὸν Ἑλληνισμό».

Στὰ πλαίσια τοῦ συμποσίου ἔγινε καὶ ἡ ἀνακλήρυξη τῶν: Ἐφης Πανσελήνου, Ἴφιγένειας Χρυσοχόου, ANTONIO FIORE,, Προέδρου τοῦ πολιτιστικοῦ συλλόγου «Ἄργαλειός» στὸ Κοριλιάνο τῆς Ἰταλίας, Γιώτας Παρθενίου «ὡς ἐπίτιμων μελῶν τῶν Ἀλκυονίδων Κορίνθου καθὼς καὶ ἡ ἀπονομὴ βραβείων τοῦ Πανελληνίου καὶ πανκορινθιακοῦ μαθητικοῦ διαγωνισμοῦ Λογοτεχνίας, παρουσία μελῶν τῶν κριτικῶν ἐπιτροπῶν, ὅπως τῆς Ἰωάννας Καρατζαφέρη, τῆς Γιώτας Μπαλαφούτη, τοῦ Γιώργου Παππά, τοῦ κ. Ρόζου, τῆς Λέτας Κουτσοχέρα καὶ λοιπῶν ἀξιόλογων δημιουργῶν.

Κατὰ τὴ διάρκειά τοῦ συμποσίου λειτούργησε ἔκθεση ζωγραφικῆς, ἀναπαράστασης σὲ πέτρες παραδοσιακοῦ Συριακοῦ γάμου, ἀπὸ τὴν Ἑλευθερία Ἀναγνωστάκη Τζαβάρα. Μέλη τοῦ χορευτικοῦ τμήματος τοῦ Πνευματικοῦ Κέντρου τοῦ Δήμου Κορινθίων ἐπέδειξαν Θρακιώτικες στολές, ἐνῶ τὸ χορευτικὸ τμήμα τοῦ Συλλόγου Κρητῶν. «Ὁ Ψηλορείτης» χόρεψε πρὸς τιμὴν τῶν καλεσμένων.

Τὸ τριήμερο τῶν Ἀλκυονίδων τίμησε μὲ τὴν παρουσία του ἓνα ζεστό κοινό, ὁ κ. Νομάρχης, ὁ κ. Δήμαρχος Κορίνθου, ὁ πρόεδρος τῆς ἀρχαίας Κορίνθου ὁ πρέσβης κ. Χιδίρογλου, ὁ πρόεδρος τῶν Ἑπειρωτῶν κ. Βαγγέλης Ματάτσης, ἔκ πρόσωποι Πολιτιστικῶν Συλλόγων, τὰ δραστήρια μέλη τῶν Ἀλκυονίδων.

Ζεστὴ ἢ ἐπικοινωνία, ζεστὴ ἢ φιλοξενία τῆς Κορίνθου καὶ κρούσταλο ἢ φωνὴ τῆς Γιώτας Βέη πού μὲ τὴν παρουσία της τίμησε τὸ συμπόσιο καὶ σκόρπισε συγκίνησης ριγὴ στῆς Δημοτικῆς μας παράδοσης τὰ πλοῦτα.

Οἱ Ἀλκυονίδες Κορίνθου γιὰ μίαν ἀκόμη φορὰ μᾶς δίδουν ἔτσι ἀπλά, ἔτσι ἀθόρυβα δείγματα χρέους, δείγματα ἀνάτασης.

Γιώτα Παρθενίου

ΚΡΙΤΙΚΗ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

Γιώργου Λιάννη: "Εἶδωλα", Ἐκδόσεις Κάκτος, Ἀθήνα σελ. 371.

Μέσα ἀπὸ αὐτὸ το πληθωρικὸ πορτραῖτο τῶν ἐπώνυμων προσωποποιήτων τῆς σύγχρονης Ἑλλάδας, ὁ δημοσιογράφος ΛΙΑΝΗΣ, προσπαθεῖ νὰ ἀγγίξει τὸ μέσο ἀναγνώστη προσφέροντάς του ἀντιφατι-

κὲς μαρτυρίες γιὰ τρίτα (ἢ τέταρτα) πρόσωπα καὶ γεγονότα πού μέσα, ἀκριβῶς ἀπὸ τὴν ἀντιφατικότητά τους, συνθέτουν μία πολύμορφη καὶ "δαμονικὴ" εἰκόνα τῆς καθημερινῆς ζωῆς μας, ἀντίστοιχα μὲ αὐτὴ τῶν ὑπόλοιπων μέσων μαζικῆς ἐνημέρωσης. Εἶδωλα καλλιτεχνικά, ἀθλητικά, πολιτικά ἀλλὰ καὶ κοσμικά καταθέτουν

την μαρτυρία τους για να αναπαρασταθεί όσο γίνεται πιό πειστικά αυτό το πολυδαίδαλο πορτραίτο της ελληνικής σχιζοφρένειας. Το υπέροχο εξώφυλλο είναι συμβολικό και πολύ ευστοχό.

Στό τέλος του προλόγου του ό συγγραφέας τονίζει ότι με τό έπάγγελμα του δημοσιογράφου "έμαθα και ξέμαθα τόν κόσμο". Θά μπορούσε αυτή ή φράση νά μās κάνει νά θυμηθούμε μία πασίγνωστη ρήση: "Τίποτα δέν μαθαίνουμε από την 'Ιστορία (τήν 'Επιστήμη) για την 'Ιστορία (τών 'Ανθρώπων)". " Έτσι, σάν παράδειγμα, διαβάζουμε στόν ίδιο πρόλογο: "*Ίδού τ' άποτελέσματα. Πρωθυπουργοί ψεύδονται άσυστόλως, διαπραγματεύονται τό Αιγαίο με τά νερα, τά νησιά, τόν άέρα, τά άγάλματα, τούς στίχους τών ποιητών, τούς στοχασμούς τών φιλοσόφων και λένε τό έγγειρημα "βραχονησίδα"! Πρόεδροι του 'Αρείου Πάγου συναλλάσσονται με σωματοφύλακες άπατεώνων και ληστών, πλαστογραφούν την αλήθεια, βρίζουν τό λαό και, σν άναγνώστη, "όμοιέ μου, φίλε μου" μονίμως άπολογούμενος, άλλοτε χαρακτηρισμένος σάν κομμουνιστής, άλλοτε μαϊκός, άλλοτε πράκτορας τών Τούρκων και έσχάτως τών Σκοπίων... Δέν έχει τέλος για σένα αυτή ή θητεία".*

*

J. Cooper TZ Kouper "Λεξικό Συμβόλων" τής J. COOPER, Έκδ. Πύρινος Κόσμος, 'Αθήνα, σ. 615.

"Ένα αξιόλογο λεξικό που προσπαθεί νά συγκεντρώσει ένα μεγάλο αριθμό συμβόλων κι έρμηνειών, είναι αυτό που μās προτείνει ή J. COOPER. Έφόσον όμως τό σύμβολον είναι κάτι ζωντανό και πάντα έπεκτεινόμενο, τό βιβλίο αυτό δέν θέλει ποτέ νά ελπίζει ότι είναι πλήρες. Τό σχέδιο που υιοθετεί ή συγγραφέας συνίσταται στό νά παρουσιαστεί πρώτα ή γενικευμένη ή καθολική άποδοχή τής έρμηνείας ενός συμβόλου κι έπειτα νά διαχωριστούν οι ποικίλες έφαρμογές του σέ διάφορες παραδόσεις και πολιτισμούς, όλων τών γεωγραφικών συνισταμένων: από την 'Αρκτική ως τή Δαχομήη, από τούς 'Ιροκουά μέχρι την 'Ωκεανία. Μέσα από αναλύσεις που αναφέρονται σέ συστήματα σκέψης τόσο διαφορετικά όσο είναι ένα πολύτιμο έγγραείο που μπορεί νά φανεί χρήσιμο όχι μόνο στους μελετητές αλλά και σέ όλους όσους ποθοούν νά γνωρίσουν την έρμηνεία ενός συμβόλου. Η πυκνογραμμένη παρουσίαση τών θεμάτων μās δίνει τή βεβαιότητα ότι αυτή ή έκδοση δέν έχει πολλά πράγματα νά ζηλέψει από αντίστοιχες παλιότερες της.

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΑΝΔΡΩΝΗΣ